

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Реєстраційний номер 0121U100346.

Термін виконання: 2021–2023 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Управління та економіка освіти.

Керівники наукового дослідження: О. М. Онаць, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України; Л. М. Калініна, доктор педагогічних наук, професор, вчений секретар, головна наукова співробітниця відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження у 2023 році

- **Здійснено експериментальну перевірку та апробацію:**
    - концептуальної моделі системи державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти на засадах суб'єктної партнерської взаємодії;
    - субмоделі інформаційної системи ДГУ ЗЗСО на засадах суб'єктної партнерської взаємодії в умовах розвитку місцевого самоврядування;
    - субмоделі організаційно-правових умов ДГУ ЗЗСО на засадах партнерської взаємодії;
  - субмоделі моделі професійної компетентності креативного керівника освітнього закладу в системі партнерської взаємодії держави та громадськості;
  - **уточнено:** понятійно-категоріальний апарат – конкретизовано й розкрито сутність понять «соціальне партнерство», «освітнє партнерство», «педагогічне партнерство», «соціально-педагогічне партнерство», «партнерська взаємодія», «державно-приватне партнерство», «суб'єктна партнерська взаємодія»;
  - **експериментально визначено ефективність державно-громадського управління ЗЗСО на засадах суб'єктної партнерської взаємодії та критерії його оцінювання.**
- З цією метою:**
- **здійснено** аналіз стану теоретичної розробленості проблеми дослідження та концептуальних підходів до організації й здійснення державно-громадського управління та громадського самоврядування у сфері освіти на засадах державної політики й правових засадах державно-приватного партнерства у сфері освіти, принципах освітньої діяльності, взаємної поваги й партнерства;
  - **виявлено**, що в умовах розвитку місцевого самоврядування у системі освіти відбуваються позитивні зміни в реалізації державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти, впроваджуються нові підходи, новий зміст, технології та механізми співпраці на засадах партнерської взаємодії; активнішим стає

громадський і приватний сектор; покращується взаємодія з органами управління територіальних громад; підвищується увага громад та органів місцевого самоврядування до якості освіти та ресурсного забезпечення;

- з'ясовано, що законодавчі зміни у сфері загальної середньої освіти детермінували практико-орієнтоване завдання для освітян і педагогічної науки; впровадження нових, відкритих, демократичних і гнучких моделей розвитку державно-приватного партнерства, державно-громадської партнерської взаємодії суб'єктів державно-громадського управління та приватного сектора; впровадження партнерської взаємодії в ЗСО на засадах державної політики та правових засадах державно-приватного партнерства у сфері освіти; визначення дієвих механізмів державно-громадського та державно-приватного партнерства між державою (громадою) і бізнес-підприємницькими структурами в контексті інноваційного розвитку освіти та цифрового суспільства в країні;

- розглянуто види партнерства в сфері загальної середньої освіти за суб'єктною ознакою поділу, рівні (початковий, середній, високий), рівні та етапи організації і розвитку партнерської взаємодії у ЗЗСО (етап взаємної адаптації, етап довірчих відносин; етап творчої взаємодії);

- апробовано зміст і напрями партнерської взаємодії та співпраці суб'єктів освітньої діяльності ЗЗСО з громадськими організаціями та приватними структурами;

- виявлено сфери впливу суб'єктів партнерської взаємодії в процесі забезпечення конституційного права на освіту; впроваджені в практиці технологій та механізмів державно-громадського управління на правових засадах державно-приватного партнерства у сфері освіти;

- здійснено апробацію виявлених і обґрунтованих типових ознак та інноваційних форм партнерської взаємодії в реалізації ДГУ між державними установами, громадськими інституціями, приватним сектором і ЗЗСО;

- схарактеризовано зміст компонентів, дає змогу розглядати рівень суб'єктної партнерської взаємодії у реалізації державно-громадського управління ЗЗСО як готовність суб'єктів до застосування конструктивних стратегій поведінки і реальних дій на міжособистісному рівні, враховуючи такі її складові: спілкування (комунікація) – діалог(полілог) – мотивація – готовність і здатність діяти – консенсус – розподіл видів діяльності – кооперація – компроміс – інтеракція (взаємодія) – результат;

- реалізовано зміст державно-громадського управління ЗЗСО на засадах суб'єктної партнерської взаємодії, що потребувало наукового обґрунтування і науково-методичного супроводу, розроблення нових механізмів співпраці з державними та приватними установами, органами влади й суспільного сектора, органами місцевого самоврядування, територіальними громадами;

- обґрунтовано необхідність підготовки суб'єктів партнерської взаємодії до розуміння сутності суб'єктної партнерської взаємодії, способів її організації у реалізації державно-громадського управління не тільки ЗЗСО, а усієї системи освіти територіальної громади, враховуючи реалії воєнного часу і необхідність післявоєнного відновлення всієї держави і системи освіти зокрема;

- виявлено, що особливого значення набуває формування готовності менеджерів освіти до оволодіння технологіями та методами залучення зацікавлення потенційних партнерів, адже у нинішніх складних соціально-економічних умовах закладу загальної середньої освіти, та і окремо взятій громаді, самотужки не вирішити всіх питань в організації життєдіяльності й поступального розвитку;

- з'ясовано, що проблема розгляду компетентностей в управлінні освітою, освітніми організаціями логічно «перетікає» в площину дослідження широкого кола питань професійної компетентності керівників закладів освіти, що обґрунтовано сучасними викликами та суспільними трансформаціями в Україні, модернізацією системи освіти, імплементацією основних положень Закону України «Про освіту», концепції Нової української школи;

- узагальнено принципи педагогіки партнерства у реалізації державно-громадського управління на засадах партнерської взаємодії в умовах розвитку місцевого самоврядування;

- обґрунтовано: психологічні аспекти педагогіки партнерської взаємодії державно-громадського управління в ЗЗСО на засадах педагогіки партнерської взаємодії; актуальність резильєнтності й емоційного менеджменту як інструментів психологічної стійкості сучасного педагога й інших учасників освітнього процесу;

- з'ясовано і експериментально перевірено, що партнерська взаємодія є однією з ознак внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, оскільки оцінювання якості освіти здійснюється чотирма напрямками – освітнє середовище, система оцінювання учнів, педагогічна діяльність, управлінський процес;

- організовано виконання програми «Стратегія розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року»; проведено пробні тестування учнів 4-х класів з предметів: українська мова, математика, природничі дисципліни у комп'ютерному форматі.

- Підготовлено рукописи:

1. Монографія «Державно-громадське управління закладами загальної середньої освіти на засадах суб'єктної партнерської взаємодії» (Онаць О. М., Саух І. В., Чижевський Б. Г., Попович Л. М., Данко А. Ю.)
2. Практичний посібник «Механізми реалізації державно-громадського управління закладами освіти в умовах самоврядування» (Калініна Л.М., Калініна Г. М., Лісова Н. І., Нідзієва В. А., Мосякова І. Ю.)
3. Методичні рекомендації «Особливості реалізації моделей державно-громадського управління на засадах партнерської взаємодії у закладах загальної середньої освіти» (Онаць О. М., Попович Л. М.)